

der altsaa mulig, kan naaes et andet Resultat. Med Hensyn til det andet Spørgsmaal foreligger der en Høiesteretsdom, der aldeles tydelig og bestemt har udtalt, at den Fremgangsmaade, at man, for at bringe en foreløbig Lov ud af Verden, ved privat Initiativ foreslægger den, for et af Thingene og saa vedtager en Dagsorden, hvorved den foreløbige Lov erklæres for ikke mere gjældende; ikke har nogen virkelig Betydning. Denne Høiesteretsdom blev affagt for et Par Aar siden; Spørgsmaalet dreiede sig om Ansvar for Overtrædelse af den foreløbige Straffelov af 2den November 1885; den Gjældende blev, saavidt jeg erindrer, idømt en Straf af 1 Maanedes simpelt Fængsel. Mindretallet har rigtignok med Hensyn til denne Høiesteretsdom gjort den Bemærkning, at en enkelt Dom ikke vil være i Stand til at skabe ny Ret. Dette er fuldstændig rigtigt, men jeg antager, at der er indløbet en Urorækhed i den Bending. Mindretallet har brugt, som skriver sig fra, at han ikke er Jurist. En Dom kan nemlig aldrig skabe ny Ret. En Dom udtaler kun, hvad der er gjældende Ret, Dommen gjør det, som tidligere muligvis har været tvivlsomt, retslig tvivlsomt. Mindretallet mener derfor formodentlig, at en enkelt Dom ikke kan være tilstrækkelig til at afgjøre Spørgsmaalet for Domstolene. Jeg tror dog, at Mindretallet der undervurderer Betydningen af en Høiesteretsdom. Det er ikke let tænkeligt, at en Høiesteretsdom, som er gaaet ud paa efter visse Fortolkninger at paalægge Strafsansvar, senere skulde blive fraveget. Iøvrigt er det ikke den eneste Høiesteretsdom, som foreligger i saa Henseende; efter den er der affagt andre Domme, om Overtrædelse af samme Lovbestemmelse. Ganste vist bleve de Paagjældende frifundne, men det var, fordi Høiesteret ikke fandt Faktum faldende ind under Loven, medens Argumentationen gaar ud fra, at Lovens er fremdeles gjældende. Vi have altsaa forskellige retslige Afgjørelser med Hensyn til de 2 omhandlede Spørgsmaal, saaledes at det ene ikke er naaet videre end til Overretterne, medens det andet Spørgsmaal er paa kjendt i Høiesteret. En Dom afgjør imidlertid kun Spørgsmaalet indenfor det Omraade, som Domstolen har at paakjende. Ved de Leiligheder, jeg har nævnt, har Sagen ligget for mellem Statsmagten og Statsborgerne; men hvad vi her drøfte, er Spørgsmaalet om Forholdet mellem de forskellige Statsautoriteter. Spørgsmaalet om, hvorvidt Regjeringen, saaledes som Folkethingets Flertal mener, paa forskjellig Maade har gjort sig skyldig i Overgreb. De 2 Thing staa i saa Henseende paa et forskjellig Standpunkt.

Men, som jeg før bemærkede, naar to Parter ere komne til et bestemt Resultat, er der ikke Andet at gjøre end at indbringe Sagen for den kompetente Domstol, i det foreliggende Forhold Rigsretten. Det er det eneste forfatningsmæssige Middel til at komme ud af denne Tilstand. Det er de Mindretal, der gøre den Bemærkning, at det maa være overladt til Folkethinget, om det vil benytte sig af sin Ret som Anklagemagt. Ja selvfølgelig, det er Noget, som maa bero paa Folkethinget. Men jeg skal dog med Hensyn til denne Bemærkning henvise til, at Forholdene stundom stille sig saaledes, at der ikke blot er Spørgsmaal om, hvorvidt man vil gjøre sin Ret gjældende, idet en Ret stundom tillige er en Pligt. Det gjælder navnlig i Tilfælde, hvor man har at varetage, det Offentliges Lær, saaledes ogsaa om Anklagemyndigheden, hvor den formener, at Regjeringen har overstredet sin Myndighed. Ligesom Folkethinget har en Ret, saaledes har det ogsaa en Forpligtelse til, naar det rette Tidspunkt er kommet, at bringe dette Spørgsmaal til Afgjørelse for Domstolene. At Folkethinget ikke har gjort dette hidtil, er Noget, som jeg for mit Vedkommende og vistnok Mange med mig kun kan beklage. Det er beklageligt for Landet, idet nemlig den politiske Strid, som har hersket i saa mange Aar, ikke kan bringes til Ende, for de Strids-spørgsmaal, som ligge til Grund for Striden, have fundet deres Afgjørelse. Det er beklageligt for Forfatningen, idet denne ikke kan andet end komme i Mistredit, naar en Strid om dens Forstaaelse staar hen i Aaringer uden at finde sin Afgjørelse. Det er beklageligt for Folkethingets egen Skyld; thi det kan ikke seile, at naar det nævnte Thing formener, at Regjeringen har overstredet sin Myndighed, overstredet den paa en saadan Maade, at den baade krenker de andre Statsautoriteters Ret og tilfidesætter Statsborgernes Ret, saaledes, at disse endog blive idømte Straf, uden at der foreligger nogen gyldig Straffelov, og saa dog ikke anvender de ved Forfatningen hjemlede Midler, som ere de eneste, ved hvilke man kan komme til et endeligt Resultat, saa kan det kun være til Skade for Folkethingets Anseelse. Men som tidligere bemærket, selvfølgelig maa det være Folkethinget, der selv afgjør, naar Tidspunktet for Benyttelsen af Anklagemagten er tilfede. Enhver Ven af Land og Forfatning kan kun ønske, at dette Tidspunkt snart maatte være forhaanden; det skal en Ende paa al Ting. Som Situationen nu er, hvor Landstinget og Folkethinget hvert har indtaget sit Staa, uden at man agter at søge Løsningen ad den